

Siposné dr. Kecskeméthy Klára¹

A NATO-partnerségi kezdeményezések története 2021-ig

(Zrínyi Kiadó, Budapest, 2022. 364 old. ISBN 978-963-327-882-6
nyomtatott, kereskedelmi forgalomban nem kapható)

A Zrínyi Kiadó 2022-ban jelentette meg Siposné dr. Kecskeméthy Klára professzor asszony¹ *A NATO-partnerségi kezdeményezések története 2021-ig* című könyvét.

Ez a könyv az Észak-atlanti Szerződés Szervezet jelenlegi harminc tagországán kívül, a sok és sokféle együttműködési formával, immáron egy hetven országból álló biztonság közösség partnerségi hálózatának bemutatását ígéri.

A témaválasztás – a partnerségi kezdeményezések – tehát nem véletlen. A szerző ugyanis az elmúlt évtizedek alatt meghatározó módon foglalkozott a témakörrel, vagyis kutatva, oktatva, illetve tanulmányokban közre adva a tapasztalati és az elméleti tudást. A könyv soraiból kiderül, hogy konkrétan három jelentős időszak meghatározó a könyv születésében.

Az első meghatározó időszak a tapasztalatok gyűjtésében és tanulmányok, cikkek közreadásában, a Honvédelmi Minisztériumban töltött évei (1997–2003), amikor a szerző közvetlen munkakapcsolatba került a Partnerség a Békéért Kezdeményezéssel (Partnership for Peace – Pfp). A könyvből kiderül, hogy Magyarország 1994-es Pfp-hez történő csatlakozása mérföldkőnek tekinthető, mert új biztonsági filozófiát teremtett: nevezetesen a Magyar Honvédség és a NATO-országok hadseregei közötti kapcsolat építését, az interoperabilitást és a kompatibilitást, illetve az azokhoz elvezető módszerek alkalmazását, valamint a megfelelő eszközök meglétét. Ezen időszak kapcsán fontos még megemlíteni a NATO Békepartnerségi Katonai Nyelvképzési Központját és a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem hasonló intézményét, amelyek nagy mértékben hozzájárultak a kiképzési, nyelvképzési portfólióhoz. Ezek együttesen biztosították az új biztonsági filozófia térnyerését.

A szerző számára a második fontos időszakot a NATO Védelmi Akadémiáján töltött évek (2003–2006) jelentették, amikor napi szinten kapcsolódhatott a partnerségi kezdeményezésekhez. Az oktatási tananyagok írása, a tanfolyamok megszervezése, lebonyolítása, az azokkal folyó párhuzamos, modul rendszerű képzések koordinálása, ismételten a témakör horizontális és vertikális mélyítését szolgálta. Dr. Kecskeméthy Klára az abban az időben szerzett tapasztalatokat is tanulmányokban, tananyagokban, módszertani összefoglalókban dolgozta fel.

1 Siposné dr. Kecskeméthy Klára a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtiszt-képző Kar Művelési Támogató Tanszéken egyetemi tanár. Számos cikke, tanulmánya és könyve jelent meg a témához kapcsolódóan is. Így pl. a NATO alapításának 70. évfordulójára, Magyarország csatlakozásának 20. évfordulójára kiadott NATO 4.0 és Magyarország, 20 év tagság, 30 év együttműködés című kötete egyik szerzője.

A harmadik meghatározó időszak (2007–2011) – a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem oktatási rektorhelyetteseként – az oktatás magas szintű koordinációját hozta magával a szerző életében. Az azt követő időszak is termékeny volt a témát illetően, mert a törzsiszti katonai képzés tanfolyamai, az angol nyelvtanári terminológiai tanfolyamok, a civil képzés NATO-témájú tantárgyai keretében mindig jelen volt a partnerség. Ezen kereteken belül a szerteágazó nemzetközi kapcsolatok, a közös munka, amely a fent említett életszakaszokkal együttesen tette lehetővé, hogy a címben jelzett kérdéskörben egy átfogó, ugyanakkor a partnerségi formák teljeskörű feltárása megvalósuljon.

A fentiek ismeretében érthető, hogy a szerző könyvében a NATO-partnerség kronologikus fejlődését oly módon kíséri végig, hogy mindezt a NATO (Szövetség) szervezetének fejlődési szakaszaihoz köti. A szerző a Szövetség feladatrendszeréből elsősorban a kooperatív biztonságra fókuszál, átfogó módon tárgyalja, illetve komplex módon tekinti át a partnerségi kezdeményezéseket.

Miért is lehet ez a fajta áttekintés fontos? Egyrészt egy helyre gyűjtve, horizontális áttekintést kaphatunk a címbéli témát figyelembe véve arról a szakmai munkáról, amely a NATO szervezetét jellemzi, akár a hidegháborús, akár az azt követő megújulás időszakában.

Másrészt vertikális megközelítésben mód nyílik arra, hogy részleteiben, annak jelentőségére fókuszálva, más szervezetekkel történő együttműködés keretében kapjunk részletes elemzést az egyes partnerségi együttműködés fajtáiról.

A könyvben megjelölt vizsgálati időkeret: a NATO alapításától 2021-ig tart.

A könyv 364 oldalon, 10 fejezetben mutatja be a témát. Az egyes fejezetek címe jól megválasztott, a tartalmi kibontás fokozatosan építkező, a mondanivaló világos, az egyes partnerségi formák specialitásai körülírtak, kellő módon kiemelve, s hat fejezet végén fejezetvégi összefoglalás is olvasható. Összességében ez a formai és a tartalmi kivitelezés biztosítja a jó áttekinthetőséget, követhetőséget, s nagyban segíti az olvasót a téma jobb megértésében. Ez utóbbi különösen érdekes pl. a globális partnerségi kapcsolatok bemutatásakor, a különböző országok, különböző földrajzi régiók esetében. A szerző ugyanis egyenként tárgyalja az egyes országokkal kiépített partnerséget, amely alapos, az egyedi megoldásokat, jellemzőket jól kidomborító részekből áll, és a fejezetvégi összegzés a globális partnerség teljes egészének speciális képét rajzolja meg.

A kötet célszerűen strukturált, logikus vonalvezetésével megkönnyíti az olvasó eligazodását. A könyv végén megtaláljuk a vonatkozó, hazai és nemzetközi felhasznált szakirodalmak listáját. Külön érdeme a munkának, hogy felhasználóbarát kivitelezésben, fejezetenként beazonosítható bontásban tárja az olvasó elé a szakirodalom gazdag tárházát.

A kiadvány színes illusztrációi – térképek, fényképek, ábrák – szemléletesek, jelentősen segítik a szöveg megértését.

A könyvet ábrajegyzék is kiegészíti, a felhasznált forrásokra, szakirodalmakra, jogszabályokra történő hivatkozást a jegyzetek címszó alatt követhetjük nyomon. A hivatkozó és magyarázó jegyzetapparátus segítségével értékes információkat szerezhetünk az egyes fejezeten és témakörökön belül. A könyv a tudományos nyelvezete ellenére könnyen olvasható. A kiadó a könyvet egyszerű könyvborítóval, de a témáját jól kifejező tipográfiai megoldással adta közre.

A fentieket alapul véve meleg szívvel ajánlom ezt a könyvet! Jól hasznosítható olvasmány a nemzetközi kapcsolatok, a nemzetközi tanulmányok, a nemzetközi biztonság- és védelempolitika, valamint a politológia szakok alap- és mesterképzésében. Mindemellett kiválóan használható a Nemzeti Közszerződési Egyetem Hadtudományi Doktori Iskola, illetve a témával akár közvetetten is foglalkozó doktorandusz hallgatók képzésében is. A könyv a megjelenése pillanatában szinte önálló életre kelt, mert folyamatosan inspirálja a téma szakértőit, de a téma iránt érdeklődő olvasóközöniséget egyaránt. Az előbbieket számára lehetőséget kínál arra, hogy további információkat szerezzenek a NATO-partnerségi kezdeményezések további

lehetőségeiről a kooperatív biztonság eszköztárában. Az utóbbiak pedig arra, hogy befogadja ezt a tartalmas munkát.

Bízom benne, hogy a NATO-partnerségi kezdeményezések ilyen típusú feldolgozása – amely önmagában véve, jellegéből adódóan hiánypótló munka – újabb, idővel bővített kiadás(oka)t is megér. A jelen recenzió pedig – reményeim szerint – kellő biztatást ad akár a szakmai, akár az érdeklődő olvasóközönség számára, hogy elolvassa Siposné dr. Kecskeméthy Klára munkáját.

Hasznos lapozgatást kívánok!

Remek Éva